

Datum: 18-09-2020

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ، وَلَا تَحَسَّسُوا وَلَا تَجَسَّسُوا، وَلَا تَحَاسَدُوا، وَلَا تَدَابَرُوا، وَلَا تَبَاغَضُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا.

KOESTER JE HOGE DUNK OF LAGE DUNK?

Wat de mens van alle andere wezens onderscheidt, is het vermogen om te denken en om onderscheid te maken tussen goed en kwaad. Deze eigenschappen weerspiegelen zich in het karakter van de mens, ook wel *akhlāq* genoemd. *Akhlāq* is een essentieel onderdeel van je religieuze identiteit. Zonder een goede *akhlāq* ben je net een zielloos lichaam. In een *ḥadīth* heeft de profeet Muḥammad ﷺ het belang van een goede *akhlāq* als volgt verwoord: ‘Voorwaar, ik ben gezonden om de *akhlāq* te vervolmaken [in de praktijk te brengen].’¹ De *akhlāq*-waarden die de Islām voorschrijft hebben als doel om het geluk van de mensen te waarborgen. Tegelijkertijd verbiedt de Islām gedragingen die schadelijk zijn voor het individu of voor de samenleving. Een van de gedragingen die de harmonie in de samenleving ernstig verstoort en het vertrouwen onder de mensen schaadt, is *sū’ al-zann*, of kwade verdenking.

Beste broeders en zusters!

Sū’ al-zann betekent het projecteren van achterdocht en kwade vermoedens op anderen. *Sū’ al-zann* zorgt voor verdeeldheid in de gemeenschap en is daarmee lelijk en verwerpelijk. Daarmee breng je een ander in diskrediet, door zonder enig bewijs een ongegronde mening over hem te verkondigen, puur op basis van geruchten en vermoedens. Daarmee beschadig je de waardigheid van een ander. Zoiets gaat in tegen de regels en de ethiek van broederschap. Geloof (*al-īmān*) vereist dat je uitsluitend positieve, goede verwachtingen toedicht aan je geloofsbroeder. Dit noemen we *ḥusn al-zann*. Zo zegt Allah ﷻ het volgende in de Qur’ān: ‘O jullie die geloven! Vermijd veel van de verdenkingen. Voorwaar,

sommige verdenkingen zijn een zonde. En bespied elkaar niet en spreek geen kwaad over elkaar in elkaars afwezigheid. Zou een van jullie ervan houden om het vlees van zijn dode broeder te eten? Jullie zouden dat dan verafschuwen! En vrees Allah. Voorwaar, Allah is Berouwaanvaardend (*Tawwāb*), Genadevol (*Rahīm*).’²

Beste gelovigen!

Naast kwade verdenkingen (*sū’ al-zann*) is het de Islām ook niet toegestaan om privé zaken van anderen te onderzoeken en deze bloot te leggen. Het is verboden (*ḥarām*) om te stoken tussen mensen, slecht over elkaar te spreken en om andermans tekortkomingen te onthullen. Immers, al deze zaken leiden tot onrust (*fitna*), verderf (*fasād*) en tot onderling wantrouwen. Een gemeenschap met verstoorde verhoudingen blijft niet lang in stand en men zal dan weinig hoopvol zijn over de toekomst. Weet dat het onderzoeken en blootleggen van andermans gebreken tot grote teleurstellingen leidt, zowel op aarde als in het Hiernamaals. De Profeet ﷺ zei eens het volgende: ‘Vermijd verdenking (*zann*). Voorwaar, verdenking berust op onware geruchten. Onderzoek elkaars tekortkomingen niet, bespied elkaar niet, wees niet afgunstig op elkaar, keer elkaar de rug niet toe en verfoei elkaar niet. Wees, o dienaren van Allah, broeders!’³

Beste gelovigen!

Kwade verdenking (*sū’ al-zann*) is erg fout en zaken die daartoe kunnen leiden moeten eveneens worden vermeden. Het is voor een gelovige (*mu’min*) belangrijk dat hij de eer en waardigheid van onschuldige mensen niet schendt. Een gelovige beseft dat hij voor ieder woord dat hij verkondigt rekenschap zal afleggen en zal zijn woorden dan ook heel zorgvuldig kiezen. Hij neemt het volgende Qur’ān-vers dan ook als lijfspreuk: ‘En volg niet datgene waarover je geen kennis hebt. Voorwaar, het gehoor, het gezichtsvermogen en de harten: die zijn allen daarvoor verantwoordelijk.’⁴ Indien je belang hecht aan een harmonieuze samenleving, wees je dan bewust van je verantwoordelijkheden. Laten we het broederschapsgedrag levend houden en laten we gedragingen, die onze onderlinge banden schaden, vermijden. Laten we met elkaar werken aan een gemeenschap waarin we elkaar vertrouwen.

Redactie & vertaling: drs. Ahmed Bulut
Islamitische Stichting Nederland

¹ HM8939 Imām Aḥmad ibn Ḥanbal, Al-Musnad, II, 381.

² Al-Ḥujurāt, 49: 12.

³ B6064 Al-Bukhārī, Adab, 57; M6536 Al-Muslim, Birr, 28.

⁴ Al-Isrā’, 17: 36.